

تأسیس شورای نگهبان در سال ۱۳۵۹

بیست‌وششم تیرماه سالروز آغازبه‌کار نخستین دوره شورای نگهبان است که وظیفه‌اش طبق اصل ۹۱ قانون اساسی آن است که قوانین مصوب مجلس با احکام اسلام و قانون اساسی مغایرت نداشته باشد. این شورا از ۶ فقیه به‌انتخاب رهبر معظم انقلاب و ۶ حقوق‌دان به‌پیشنهاد قوه‌قضائیه و رأی اعتماد مجلس تشکیل می‌شود. در بازنگری قانون اساسی نام این نهاد از «شورای نگهبان قانون اساسی» به «شورای نگهبان» تغییر کرد با این استدلال که وظیفه پاسداری از قانون و شرع را همزمان برعهده دارد.

حسن احمدی فرد | ضحاک، هزار سال بر

ایران حکمرانی کرد. در این سال‌ها بسیاری از ایرانی‌ها کشته شده و غریبانه به خاک سپرده شدند؛ اما در همه آن هزاره پر اندوه، کسی حق نداشت بر سر خاک درگذشتگانش بیاید و گریه کند. سرانجام بنای ظلم ضحاک، به دست فریدون فرو ریخت و پس از آن بود که خانواده‌ها توانستند بر مزار مرده‌هایشان حاضر شوند. اما آن‌ها بر خاک درگذشتگان، گریه نکردند؛ آن‌ها کنار درگذشتگانشان، پیروزی‌شان را جشن گرفتند. مازندران‌ها معتقدند «عید مردگان» یادگاری است که از آن روزگار اساطیری به جا مانده است.

قصه دیگری هم هست. ضحاک، آبتین یا آبتین، پدر فریدون را کشته بود، اما فریدون و مادرش نمی‌توانستند بر سر خاکش بیایند و در غم از دست دادن او، گریه کنند. سال‌ها بعد، وقتی فریدون ضحاک را از تخت پادشاهی پایین کشید و در غاری در دماوند به بند کرد، آن وقت بود که توانست آزادانه بر مزار پدرش حاضر شود. طبرستانی‌ها که معتقدند همه این وقایع در البرزکوه رخ داده، آن روز را به نام عید مردگان گرمی داشتند؛ روزی که هنوز هم در همه طبرستان، موعدی است برای گرمیادداشت درگذشته‌ها.

■ امامزاده پسرعمو

در «آلاشت» سوادکوه، در آن سوی سرسبز البرز، هر آیینی، یک سرش به «امامزاده حسن» می‌رسد؛ امامزاده‌ای بر بلندای کوه، که پیش از این‌ها می‌شد چراغ روشنش را شب‌ها از همه آبادی‌های اطراف دید. حالا اما امامزاده حسن، خودش روستایی شده با خانه‌های فراوان که مسافرهایی بسیاری از دور و نزدیک دارد. هوای آلاشت، حتی در همین اواخر تیرماه خورشیدی یا «نوروزماه» و «عیدماه» طبری هم هنوز بهاری است؛ هوای امامزاده حسن که دیگر هیچ.

اهالی آلاشت و روستاهای اطراف، هرجا باشند برای عیدماه خودشان را می‌رسانند به آلاشت؛ ۲۶ عیدماه (۲۸ تیرماه)، روز عید مردگان است و همه باید در این روز، کنار درگذشته‌ها باشند؛ کنار پدران و مادران و خواهران و برادرانی که سالی پیش از این، یا سالیانی پیش از این‌ها، جایی در حوالی امامزاده حسن، در دل تیره و نمناک خاک آلاشت، آرام گرفته‌اند. امامزاده حسن برای آلاشتی‌ها فقط یک امامزاده نیست؛ بزرگ‌تری است که هنوز هم سایه بزرگتری‌اش بر سر منطقه است. اهالی او را از نوادگان امام حسن مجتبی‌(ع) می‌دانند؛ پسرعموی حضرت عبدالعظیم حسنی، که در خاک ری، در دامنه‌های آن سوی البرز، خفته است. مراسم عید مردگان کنار امامزاده حسن برگزار می‌شود.

■ حکم اسفندماه ما

در تقویم طبری، عیدماه، حکم اسفندماه ما را دارد؛ ماهی که در آن، همه برای عید نوروز آماده می‌شوند؛ خانه می‌تکانند، بر مزار مرده‌ها حاضر می‌شوند و برایشان خیرات می‌کنند. طبری‌ها هم چند روزی مانده به سال نو طبری، که در انتهای همین عیدماه می‌رسد، خانه‌تکانی می‌کنند؛ سنتی که در طبرستان، از آن به‌عنوان «آسونه‌تراشی» (آستانه‌تراشی) یاد می‌شود اما «آستانه» طبری‌ها فقط خانه‌شان را شامل نمی‌شود. مزار درگذشته‌ها هم جزئی از آستانه است. روز قبل از عید مردگان، خانواده‌ها دور و اطراف مزار مردگان‌شان را تمیز می‌کنند تا همه چیز برای برگزاری عید فراهم باشد. صبح بیست‌وششم (همان بیست‌وهشتم تیرماه) اهالی، جاده پرپیچ و خمی را در پیش می‌گیرند که به امامزاده حسن می‌رسد؛ با بار و بندبلی که بساط اقامت یک روزه‌شان را در خود دارد. آفتاب که بالا بیاید، اطراف امامزاده حسن پر است از آلاشتی‌ها. بر سر هر خاکی، خانواده‌ای نشسته و سیدهایِ از میوه و شیرینی گذاشته تا رهگذرها، خیراتی بردارند و فاتحه‌ای بخوانند. اما این، همه مراسم عید مردگان نیست. طبری‌ها هر جا باشند، کشتی‌گیری هم هست. کشتی در این خاک، ریشه دوانده و برگ و بار فراوان داده. عید مردگان، روز کشتی‌گیری مازنی‌هاست.

■ جایزه‌ای بر لب چوب

لوچو» کشتی سنتی مازندرانی‌هاست؛ تقریباً برابر با «چوخه»

طبرستانی‌ها هنوز هم روزهای آخر تیرماه

سنت متفاوتشان را برگزار می‌کنند

عید مردگان، جشن زندگی

خراسانی‌ها؛ آیینی پهلوانی که از پیشینیان به یادگار مانده. کشتی‌گیری‌ها در زمین دایره‌ای شکل کشتی، رو در روی حریفان می‌ایستند و با استفاده از لباس، یا به کمک فنون لنگ، تلاش می‌کنند پشت آن‌ها را به خاک برسانند. پهلوانی که بتواند همه حریف‌ها را خاک کند، همان کسی است که می‌تواند جایزه «لب چوب» را بردارد. نام لوچو، از اینجا آمده. جایزه‌ها هم چیزی بوده از جنس زندگی دامداری؛ طاقه‌ای پارچه پشمی یا بز و گوسفند. گذاشتن جایزه بر سر چوب، البته سنت قدیمی کشتی‌گیری‌ها بوده که حالا فقط نامی از آن باقی مانده، اما سنت روزآزمایی در قالب کشتی، هنوز در همه مازندران، در طبرستان تاریخی زنده است. لوچو لباس خودش را داشته؛ بالابوشی پشمی که با کمربندی محکم می‌شده؛ حالا اما کشتی‌گیری‌های طبری، لباس ویژه‌ای ندارند؛ حتی بدشان نمی‌آید در هوای خنک کوهستان، بدون بالابوش به مصاف هم بروند. لوچو فنون فراوانی دارد که طبری‌ها معتقدند همان فنون کشتی آزاد است؛ «غازبال»، «پس‌کاپ»، «تاش‌کاپ»، «برات» و...؛ ضربه زدن به کتف، گرفتن گوش، گرفتن انگشت دست، چنگ

زدن به سر و صورت حریف، ضربه زدن با کف دست به بدن کشتی‌گیر مقابل و مانند این‌ها، خطاست و جریمه دارد؛ همچنان پای کشتی‌گیری‌ها نباید از خط خارج بشود. هر کشتی، یک داور و چهار ناظر دارد. داور در زمین است و ناظرها دور زمین. در آلاشت هم مثل همه طبرستان تاریخی، کشتی، گرم و جدی است؛ مثل خود زندگی.

■ زن‌های مجمعه به سر

کشتی، زورآزمایی زنده‌هاست؛ مرده‌ها اما چراغ عمرشان خاموش شده است. روان آن‌ها در روزهایی مثل همین روز عید مردگان، برمی‌گردد پیش زنده‌ها و اگر ببیند آن‌ها خوشحال هستند، شاد می‌شود و اگر زنده‌ها را غمگین ببیند، دچار غم خواهد شد. جشن روز عید مردگان برای همین است. مرده‌ها باید زنده‌ها را شاد و پرتحرک ببینند؛ پس پای موسیقی مازنی هم، به میدان کشیده می‌شود....

از آن‌طرف اما زنده‌ها هم دوست دارند این‌طوری خیال کنند که مرده‌ها هنوز کنارشان هستند؛ شاید برای همین است که در روزهایی مثل همین عید مردگان، طبری‌ها سیدهای میوه و دیس‌های شیرینی ردیف می‌کنند روی مزارها. آن‌ها ناهارشان را هم همین‌جا می‌خورند.

قدیم‌تر رسم بوده که هر خانواده، ناهارش را بچیند در مجمعه و

اوقات شرعی به افق تهران

اذان ظهر	غروب خورشید
۱۲/۱۱	۱۹/۱۹
اذان مغرب	نیمه شب شرعی
۱۹/۴۰	۲۳/۲۰
اذان صبح فردا	طلوع فردا
۳/۲۰	۵/۰۲

پنجشنبه ۲۶ تیر ۱۴۰۴ || ۲۱ محرم ۱۴۴۷ || ۱۷ جولای ۲۰۲۵ || سال سی و هشتم || شماره ۱۰۶۹۵

صاحب امتیاز: مؤسسه فرهنگی قدس وابسته به آستان قدس رضوی مدیرعامل و مدیر مسئول: علی یعقوبی سردبیر: سید محسن اسدی

● پیامک: ۳۰۰۴۵۶۷ ● ارتباطات مردمی: ۳۷۶۱۰۰۸۶ (۰۵۱) ● امور مشترکین: ۳۷۶۱۸۰۴۴-۵ (۰۵۱) ● روابط عمومی: ۳۷۶۴۵۸۷ (۰۵۱) ● نماier سردبیر: ۳۷۶۸۴۰۰۴ - ۳۷۶۱۰۰۸۷ (۰۵۱) ● سازمان آگهی‌ها: ۳۷۶۲۸۲۰۵ - ۳۷۰۸۵ (۰۵۱) ● فاکس: ۳۷۶۱۰۰۸۵ (۰۵۱) ● سفارشات چاپی: ۳۷۶۷۶۵۹۶ (۰۵۱) ● چاپ مشهد: مجتمع چاپ و نشر قدس ● چاپ همزمان تهران: چاپخانه جام‌جم

نکته

تقویم طبری، شکلی دیگر از تقویم کهن ایرانی است

یادگار کیوس ساسانی برای مازنی‌ها

رضا پیراسته | تقویم طبری، تقویمی است به جای مانده از ایران کهن. اهالی طبرستان خودشان، این تقویم را یادگاری از دوره ساسانی می‌دانند؛ آن هم به خاطر مبدایی که گاه‌شماری این تقویم، از آن مبدأ محاسبه می‌شود؛ حاکمیت «کیوس» (کاووس) در طبرستان. کیوس، پسر «قیاد ساسانی» و برادر بزرگ‌تر «خسرو انوشیروان» بود که به خاطر اتهام گرایش به «کیش مزدک» نتوانست پس از پدر، بر تخت پادشاهی بنشیند. تقویم طبری اما بدون در نظر گرفتن مبدأ آن، همان تقویم کهن ایران‌زمین است. در این تقویم ماه‌های دوازده‌گانه هر کدام سی روز دارند. مجموع روزهای سال در این تقویم، ۳۶۰ روز است که در انتهای سال، پنج روز هم به آن افزوده می‌شود. اما حالا روشن‌تر و بهتر می‌دانیم که سال خورشیدی، نه ۳۶۵ روز، بلکه ۳۶۵ روز، به‌لاوه کمی کمتر از یک‌چهارم روز است. برای همین هم هر چهار سال یک‌بار، یک روز را به عنوان «کیبسه»، به روزهای سال اضافه می‌کنیم. اما کیبسه‌گیری در تقویم کهن ایران‌زمین، چندان رعایت نمی‌شده یا دست‌کم در روستاها و مناطق دور و نزدیک، چندان با دقت انجام نمی‌شده و دقیقاً به همین خاطر، مناسبت‌های سالانه، به‌ویژه موعد نوروز و آغاز بهار که کم و بیش از روی تغییرات طبیعت هم قابل تشخیص است، دچار جابه‌جایی می‌شد. این مشکل آشنای تقویم ایرانی بود و کار را به جایی رسانده بود که در هر منطقه‌ای بنا به برداشت خودشان از تقویم، نوروز را در وقتی از سال برگزار می‌کردند و گاه این نوروزها، هیچ انطباقی بر وضعیت آب و هوا نداشتند. بعدها در دوران اسلامی و در روزگار «سلطان جلال الدین ملک‌شاه سلجوقی»، به سعی و کوشش جمعی از دانشمندان و به‌ویژه در سایه هدایت‌های حکیم «عمر خیام نیشابوری»، تقویم ایرانی تصحیح و روشی مناسب برای کیبسه‌گیری برقرار شد و پس از آن بود که موعدهای سالانه مثل نوروز، مهرگان، سده و...، در جای خود، ثابت شدند.

تغییراتی که خیام در تقویم ایجاد کرد، نه لزوماً به‌خاطر دقت بالا در محاسبه دقیق طول سال؛ بلکه بیشتر به‌خاطر روش آسان و همه‌فهمی که برای کیبسه‌گیری پیشنهاد می‌داد، خیلی زود فراگیر شد.

در این روش، به ۶ ماه نیمه نخست سال، یک روز اضافه و در عوض، یک روز از ماه انتهایی سال، که اسفند باشد کم شد؛ اما هر چهار سال یک بار، اسفند هم ۳۰ روزه محاسبه می‌شود تا کیبسه‌گیری، به ساده‌ترین شکل ممکن انجام شود. به این ترتیب، تقویمی که خیام تصحیح کرد و به‌خاطر حمایت‌های ملک‌شاه سلجوقی، به «تقویم جلالی» مشهور شد، خیلی زود، جای همه تقویم‌های محلی را گرفت و موعد مناسبت‌های سالانه، به صورتی دقیق و فراگیر در همه ایران‌زمین مشخص شدند.

اما در سده‌های پیش از آن، این پراکندگی تقویم مشکلی بود که به شکلی جدی وجود داشت. در این میان، برخی اقوام محلی و خرده‌فرهنگ‌ها، تلاش کردند، از مبنایی معین و با کمک روش‌های مختلف، تقویم خود را از این چرخش مدام، بیرون بیاورند. به‌نظر می‌رسد تقویم طبری هم، همین سرگذشت را از سر گذرانده است. در هزاره‌های پیشین وقتی کیوس ساسانی حاکم طبرستان می‌شود دستور می‌دهد تا تقویم را به همان شکلی که داشته، به پاره‌ای تمهیدات، ثابت نگه دارند. در آن سال و در آن مبدأ، نوروز، در تقویم محلی طبری، به خاطر همان مشکل آشنای کیبسه‌گیری، در انتهای تیرماه قرار داشته و بعد از دستور شاه، در همان جا باقی مانده است.

حالا تقویم طبری، تقویمی است دقیقاً برابر با تقویم کهن ایرانی، با نوروز و تیرگان و...، اما با یک تفاوت مهم و آن اینکه همه تقویم با چرخشی چهارماهه، تقریباً از انتهای تیرماه محاسبه می‌شود. برای همین هم مثلاً موعد «تیرگان»، جشن انداختن تیر آرش و نجات سرزمین ایران از

دست تورانیان، که به باور کهن

ایرانی، در سیزدهم تیرماه بوده، در تقویم طبری، در آبان‌ماه قرار دارد، اما همچنان اسم آن موعد، شب سیزده تیر (تیرماه‌سیزده‌شو) است. در این تقویم، سال، در انتهای «نوروزماه» (تقریباً برابر با تیرماه) به پایان می‌رسد و سال نو، با «فریدینه‌ماه» آغاز می‌شود. عید مردگان هم در بیست و ششم نوروزماه (برابر با ۲۸ تیرماه تقویم رسمی) است. سال طبری، چهارشنبه یکم مردادماه به پایان می‌رسد و پنجشنبه دوم مردادماه، اولین روز از سال ۱۵۳۷ طبری است.

■ چراغ‌ها روشن می‌مانند

در همه طبرستان رسم بوده که در شب و روزهای اینچنینی، بر خاک مرده‌ها آتش روشن می‌کرده‌اند. حالا چراغ جای آتش را گرفته است و شمع جای چراغ را.

عصر که جشن عید مردگان دارد تمام می‌شود، اهالی بر خاک درگذشتگانشان، شمعی روشن می‌کنند. هنوز هم بعضی

خانواده‌ها، شب‌های

عید، چراغی می‌گذارند

روی مزار. بعضی‌ها هم

به سنت پیشینیان،

مشعل روشن می‌کنند.

عید مردگان، با غروب

آفتاب تمام می‌شود،

اما شمع‌ها و چراغ‌ها

روشن می‌مانند تا نشان

بدهند آتش زندگی،

هنوز هم همراه مردگان

است. چراغ امامزاده

حسن آلاشت، این

شب‌ها روشن‌تر از

همیشه است.

آگهی

مناقصه

سازمان عمران و نگهداری حرم مطهر رضوی

در نظر دارد اجرای عملیات تاسیسات مکانیکی سرویس های بهداشتی بست شیخ حر عاملی مجموعه حرم مطهر حضرت رضا علیه السلام را از طریق مناقصه عمومی به پیمانکاران واجد شرایط واگذار نماید لذا متقاضیان می توانند تا پایان وقت اداری روز پنجشنبه مورخ ۱۴۰۴/۰۵/۰۲ ضمن هماهنگی با دبیر خانه سازمان (تلفن : ۳۱۳۰۵۲۴۳ - ۰۵۱) و مراجعه حضوری به نشانی : مشهد - خیابان شهید اندرزگو - ورودی باب الجواد حرم مطهر رضوی - طبقه فوقانی فروشگاه رضوی واحد دبیر خانه نسبت به دریافت اسناد مناقصه اقدام نمایند .

آگهی

مناقصه

سازمان عمران و نگهداری حرم مطهر رضوی

در نظر دارد اجرای عملیات تاسیسات الکتریکی سرویس های بهداشتی بست شیخ حر عاملی مجموعه حرم مطهر حضرت رضا علیه السلام را از طریق مناقصه عمومی به پیمانکاران واجد شرایط واگذار نماید لذا متقاضیان میتوانند تا پایان وقت اداری روز پنجشنبه مورخ ۱۴۰۴/۰۵/۰۲ ضمن هماهنگی با دبیر خانه سازمان (تلفن : ۳۱۳۰۵۲۴۳ - ۰۵۱) و مراجعه حضوری به نشانی : مشهد - خیابان شهید اندرزگو - ورودی باب الجواد حرم مطهر رضوی - طبقه فوقانی فروشگاه رضوی واحد دبیر خانه نسبت به دریافت اسناد مناقصه اقدام نمایند .

ردیف	عنوان پروژه	مبلغ اعتبار (میلیون ریال)	محل تامین اعتبار	مبلغ ضمانت نامه شرکت در مناقصه (میلیون ریال)	تاریخ بازگشایی پاکات
۲	طراحی ، تامین و نصب کلیه قطعات ۲ دستگاه آسانسور و اجرای کلیه موارد ابنیه و ساختمانی پل مکانیزه عابر پیاده از صفر تا تحویل	۵۰۰۰۰۰۰۰۰/۵۰۰۰۰۰۰۰۰	منابع داخلی	۵/۰۰۰۰/۰۰۰۰/۰۰۰۰	۱۴۰۴/۰۵/۱۱ ساعت ۱۰